

Рекомендації з визначення пріоритетів проекту Плану заходів щодо виконання у 2008 році Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства ЄС

Рекомендації спрямовані на визначення пріоритетності заходів, які, на думку Українсько-Європейського центру з питань законодавства (UEPLAC), доцільно було б включити до проекту Плану заходів щодо виконання у 2008 році Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу (ПЗАЗ 2008). Ці Рекомендації базуються на попередніх рекомендаціях UEPLAC щодо проекту Плану заходів щодо виконання у 2007 році Плану дій Україна – ЄС та щодо другого етапу виконання Загальнодержавної програми, викладених у листі до Міністерства юстиції України від 10 квітня 2007 р. №50-1-2007, а також на підготованому Державним департаментом з питань адаптації законодавства (далі – Державний департамент) Огляді стану адаптації українського законодавства до *acquis communautaire* (виданий у січні 2007 року).

1. ЗАГАЛЬНИЙ ПІДХІД

Визначення пріоритетів повинне враховувати заходи реалізовані в рамках виконання Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу (далі – Загальнодержавна програма), заходи щодо виконання Загальнодержавної програми у 2007 році, а також адаптаційну складову Плану дій Україна – ЄС, яка, на думку UEPLAC, за наявності політичної волі щодо її перенесення у ПЗАЗ 2008, буде суттєво сприяти посиленню процесу адаптації законодавства України.

Важливим довідником щодо процесу адаптації безперечно є Огляд стану адаптації українського законодавства до *acquis communautaire*. Підготований Державним департаментом Огляд базується на аналітичному підході. Він дозволяє виділити нові положення українського законодавства, що відповідають подібним положенням в законодавстві ЄС, однак не містить інформації щодо того, чи застосування українського законодавства досягає тих же цілей, що й в ЄС, що є критерієм оцінки Європейською Комісією ефективності процесу адаптації та імплементації адаптованого законодавства. Подальше доопрацювання Огляду могло б зосередитися саме на цих питаннях задля уникнення формалізованої оцінки прогресу України, яка зводилась би до кількості врахованих директив та регламентів ЄС.

Разом з тим, великий обсяг роботи потрібно ще здійснити щодо кожного окремого акту національного законодавства, який вважається приведеним у відповідність до певного акта законодавства ЄС. Часто потрібно привести у повну відповідність дефініції, включити ключові положення, що не перешкоджатимуть соціальному і економічному розвитку України, а також адаптувати підзаконні акти і усунути суперечності в окремих актах.

Таким чином, рекомендується детально переглянути національну правову базу з метою вдосконалення національного законодавства, що частково можна здійснити вже у Плані заходів щодо виконання у 2008 році Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства ЄС.

У 2007 році принаймні кілька подій можуть вплинути на визначення пріоритетів на 2008 рік:

- вступ до СОТ;
- завершення переговорного процесу щодо укладення нової базової угоди, що змінить Угоду про партнерство і співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами і їх державами-членами 1994 року (УПС);
- укладення Угоди про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС.

Отже, припускаємо, що чимало роботи має бути присвячено кільком сферам та ключовим питанням, зокрема митному праву (напр. досягнення Україною повної відповідності праву ЄС щодо правил визначення походження) та захисту особистої інформації, що є пріоритетним у всіх нещодавно укладених договорах ЄС (напр. сфера фінансових послуг, транспорт, трудове право, телекомунікації, реєстрація компаній, статистика і ринковий нагляд).

Якщо розглядати тільки правові заходи, що є більш значимими для Державного департаменту, можна виділити три категорії пріоритетів на 2008 рік:

- невраховані пріоритети
- частково враховані пріоритети
- враховані пріоритети щодо яких існує непевність, що національні заходи забезпечать відповідність законодавству ЄС,

на яких буде ґрунтуватися аналіз за сферами, що подається нижче:

2. НЕВРАХОВАНІ ПРІОРИТЕТИ

Регулювання внутрішнього ринку

За оцінкою UEPLAC, у сфері регулювання внутрішнього ринку неврахованими залишаються такі:

Не враховано пріоритет у сфері державних закупівель, вказаний в п.2.3.5 (5) ПД Україна – ЄС. Принаймні, є необхідність запровадження порівнянної системи заходів захисту прав у випадку виникнення спорів. Наступним кроком може бути відкриття державних закупівель для комунальних та інших послуг.

У сфері митного права деякі пріоритети передбачено в п.2.3.1 (4) ПД Україна – ЄС, однак відповідні правові заходи не передбачено у ПЗАЗ 2007, тому їх слід включити до ПЗАЗ 2008.

Вони стосуються наступного:

- прийняти та поновлювати чинну **Гармонізовану систему** та прийняття **Комбінованої номенклатури**;

- Підготовка та введення в дію законодавства у митній сфері: щодо митного контролю **прекурсорів**¹, **товарів подвійного призначення**², **предметів культури**³.

Стосовно **контрафактної та піратської продукції**, законопроект №2414 «Про внесення змін до Митного кодексу України», прийнятий Верховною Радою 16 листопада 2006 р., не відображає повною мірою положень Угоди TRIPS, а також регламентів ЄС № 1383/2003 і №1891/2004. Ситуацію слід виправити у проекті ПЗАЗ 2008.

Слід приділити окрему увагу встановленню кінцевих строків виконання заходів у сфері технічних регламентів (п.2.3.1 (6) чинного ПД Україна – ЄС). Також варто зазначити, що сфера добрив⁴ досі не була врахована у процесі адаптації законодавства.

Довкілля

У сфері довкілля особливої уваги потребують питання, пов'язані зі зміною клімату, які досі не відображалися серед пріоритетів процесу адаптації законодавства. Основною метою у цій сфері є зменшення викидів парникових газів до рівня, що не зумовлюватиме неприродні зміни у кліматі. У короткостроковій перспективі ЄС планує досягти цілей Кіотського протоколу, тобто зменшити викиди парникових газів на 8% у 2008-2012 роках від рівня 1990 року. У довгостроковій перспективі до 2020 р. цей показник слід скоротити на 20-40%.

Національна стратегія захисту навколишнього середовища тільки розробляється, а тому виконання Кіотського протоколу не супроводжується відповідними нормативно-правовими актами. Для залучення до Європейської системи перерозподілу викидів Українська сторона потребуватиме відповідних правових та інституційних інструментів при дотриманні національних цілей щодо зменшення рівня викидів.

Енергетика

У сфері енергетики також є кілька неврахованих пріоритетів. Зокрема у галузі ринку електроенергії, в контексті перспективи поєднання Української енергосистеми з ринком Центральної Європи, потребує заміщення принцип «одного покупця» (в українському випадку – Енергоринок), який забороняється директивою 2003/54/ЄС, принципом «двосторонніх договорів на конкурентних засадах».

Іншим вагомим питанням є приведення тарифів на електроенергію для усіх груп споживачів у відповідність з затратами на її виробництво, передачу та постачання, а також цін на газ до рівня затрат на його постачання. Зокрема цей процес повинен базуватися покращенні системи регулювання постачання електроенергії, природного газу та опалення з чітким визначенням повноважень природних монополій на конкурентному ринку оскільки це питання на пряму стосується стійкості та конкурентоздатності економічної системи, яка розвивається за власними законами.

В світлі розгляду Верховною Радою України проекту Закону України «Про Національну Комісію регулювання енергетики України», зокрема потребує доопрацювання компетенція з

¹ Регламент (ЄС) №273/2004 Європейського Парламенту та Ради від 11 лютого 2004 р. щодо наркотичних прекурсорів.

² Регламент Ради (ЄС) №1334/2000 від 22 липня 2000 р., що встановлює режим Союзу щодо контролю за експортом товарів подвійного використання та технології

³ Регламент Ради (ЄС) № 3911/92 від 9 грудня 1992 р. щодо експорту

⁴ Регламент (ЄС) № 2003/2003 Європейського Парламенту та Ради від 13 жовтня 2003 р. щодо добрив.

метою забезпечення її ефективності як органу ринкового нагляду та інституції розгляду суперечок у сферах електроенергетики та постачання природного газу. Ще одним важливим завданням на цьому напрямку є покращення методик регулювання та підвищення прозорості регулювання НКРЕ.

Пропозицією виключно технічного характеру може бути вивчення можливостей поєднання України з системою UCTE з метою участі у центральноєвропейському ринку електроенергії.

Юстиція, свобода та безпека (ЮСБ)

Хоча сфера юстиції, свободи та безпеки на разі не належить до ключових сфер адаптації, UEPLAC вважає, що ефективне виконання Плану дій Україна – ЄС у сфері ЮСБ 2006 року (далі – ПД ЮСБ) потребує врахування цієї сфери у ПЗАЗ 2008. З огляду на перебіг переговорів про укладення плану-графіка до ПД ЮСБ у ПЗАЗ 2008 пріоритетними виглядають такі заходи за сферами.

Міграція:

- передача компетенції (зокрема щодо ідентифікації нелегальних мігрантів, забезпечення проживання для нелегальних мігрантів, а також повернення на батьківщину або в країну попереднього перебування) від Держкомкордон до Державної міграційної служби;
- прийняття нормативно-правового акту про соціальну інтеграцію визнаних біженців та інших категорій легальних мігрантів;
- продовження перегляду законодавчих норм щодо охорони державного кордону та міграції з метою забезпечення полегшення процедур для легальної міграції одночасно зі стримуванням, запобіганням та виявленням нелегальної міграції;
- Введення в дію угоди про реадмісію між Україною та ЄС;
- Встановлення мережі для обміну інформацією про міграційні потоки (в т.ч. нелегальні) між Україною та державами-призначення.

Управління кордоном:

- запровадження практики єдиного прикордонного контролю з відповідним переглядом та спрощенням законодавчої бази;
- взяти участь у формуванні Міжнародної системи контролю кордонів.

Боротьба з організованою злочинністю та тероризмом:

- розгляд можливості прийняття Європейської моделі відстеження злочинності, прийнятої Європолум у 2005 році;
- визначення українських органів влади, відповідальні за взаємодію з «виконавчими службами» держав-членів ЄС.

Боротьба з торгівлею людьми:

- створити законодавчі умови для створення національної мережі правників, які можуть надавати юридичні послуги жертвам торгівлі людьми шляхом представлення їхніх інтересів у суді.

Судочинство:

- створення законодавчої бази для проведення сертифікації вищих навчальних закладів для забезпечення належного рівня у сфері судової освіти;

- вжиття заходів щодо забезпечення виконання рішень Верховного Суду судами нижчих інстанцій відповідно до ст. 124 Конституції України
- вжити заходів для чіткого визначення повноважень апеляційних та касаційних інстанцій
- вжити заходів для визначення юрисдикції усіх видів судів
- вжити заходів для приведення у відповідність повноважень прокуратури до вимог Ради Європи, включно з рекомендаціями Венеціанської комісії
- вжиття заходів для чіткого визначення підстав для звільнення з посади Генерального прокурора
- розробити прозорий порядок призначення прокурорів;
- вжити заходів для чіткого розподілу повноважень Генерального прокурора та місцевих прокурорів щодо конкретних справ

3. ЧАСТКОВО ВРАХОВАНІ ПРІОРИТЕТИ

Законодавство щодо промислових продуктів

Було виокремлено промислові сектори, в яких участь України у внутрішньому ринку ЄС є пріоритетною. Вони пов'язані із майбутнім укладенням АСААs⁵ для категорій продуктів, що є предметом регулювання директив Нового підходу: щодо електромагнітної сумісності (EMC), низької напруги (LVD), обладнання, яке працює під тиском (SPV).

Положення цих директив ЄС вже відображено в українському законодавстві і процес адаптації законодавства, зосереджений на директивах Нового підходу, буде практично завершеним за умови виконання ПЗАЗ 2007.

Тим не менше, вступ в силу відповідного українського законодавства відкладено до запровадження в Україні усіх стандартів CEN/CENELEC. Більше того, наказ Держспоживстандарту України №28 від 1 лютого 2005 р. містить перелік продуктів, що підлягають обов'язковій сертифікації.

Досі не враховано пріоритет, передбачений п.2.3.1 (7) Плану дій Україна – ЄС. Тому у проекті ПЗАЗ 2008 слід передбачити радикальне скорочення переліку окремих продуктів, що підлягають обов'язковій сертифікації в Україні, щодо яких немає таких вимог у ЄС або є лише вимоги щодо маркування.

Окрім вищезазначеного у проекті ПЗАЗ 2008 можна було передбачити правові та інституційні заходи для забезпечення діяльності відповідних інспекцій та заходів з ринкового нагляду у відповідності з директивами Нового підходу і регламентом (ЄЕС) №339-93 щодо перевірок на дотримання правил безпеки продуктів, що імпортуються з інших країн.

На даний момент українське законодавство щодо маркування нехарчових продуктів відповідає законодавству ЄС лише в частині вказівки на ціни. ПЗАЗ 2007 визначає заходи з маркування текстильних продуктів, однак не враховано директиву ЄС щодо класифікації, пакування і маркування небезпечних речовин.

⁵ Угода щодо оцінки відповідності та прийнятності промислових продуктів

Законодавство щодо продуктів харчування

Відповідно до Огляду адаптації законодавства за 2005 рік, регламент (ЄС) №178/2002, що встановлює загальні принципи та вимоги продовольчого законодавства, було повністю враховано (окрім 2 статей).

Однак, слід зазначити, що жоден із базових регламентів в ЄС (пакет щодо гігієни харчових продуктів) не було враховано:

- регламент (ЄС) №853/2004 від 29 квітня 2004 р., що встановлює особливі правила гігієни щодо продуктів тваринного походження;
- регламент (ЄС) №852/2004 щодо гігієни харчових продуктів
- регламент (ЄС) №882/2004 від 29 квітня 2004 р. щодо офіційного контролю за дотриманням законодавства щодо кормів та продуктів харчування, здоров'я тварин та положень щодо поводження з тваринами;
- регламент (ЄС) №854/2004 від 29 квітня 2004 р., що встановлює особливі правила організації офіційного контролю за продуктами тваринного походження, що призначені для споживання людьми

ПЗАЗ 2007 містить заходи щодо кормів, епізоотій та зоотехнічних вимог. Ці положення не є достатніми для врахування пріоритетів, передбачених п.2.3.1. (8) ПД Україна – ЄС (що також стосується вимог СОТ та Угоди щодо санітарних та фітосанітарних вимог).

Ще багато роботи потрібно здійснити для того, щоб Україна могла експортувати продукти харчування до ЄС. Окрім зазначеного вище пакету щодо питань гігієни, Україні також слід заповнити прогалини і в національному законодавстві стосовно таких правил ЄС:

- Правила забезпечення здоров'я тварин щодо виробництва, обробки та розповсюдження продуктів тваринного походження для споживання людьми;
- Процедури та максимальний рівень забруднюючих речовин у харчових продуктах;
- Забруднення у зв'язку із контактом з харчовими продуктами, пакування та контейнери (із пластику, кераміки, целюлози);
- Речовини, що додаються для покращення органічних властивостей харчових продуктів (барвники, замінники цукру, приправи) та контроль за якістю окремих додатків;
- Загальні вимоги до маркування і пакування продуктів (маркування, представлення і реклама харчових продуктів, визначення продуктів за партією, харчові продукти, що піддаються іонізуючому випромінюванню, заморожені продукти);
- Ідентифікація і маркування окремих продуктів (напр. яловичини, продуктів органічного походження, молочних продуктів);
- Поводження з тваринами.

Для отримання найбільшої ефективності від майбутнього укладення Угоди про вільну торгівлю між Україною і ЄС, рекомендується у ПЗАЗ 2008 звернути увагу на сферу законодавства щодо продуктів харчування і провести паралельно інституційну та адміністративну реформи для належного його виконання (із чітким розподілом обов'язків між різними органами).

Заснування та діяльність компаній

З аналізу українського законодавства (напр. проект закону №2402, прийнятий 16 листопада 2006 р. щодо відкриття філій іноземних банків), а також із результатів зустрічей із

зацікавленими сторонами (Державним департаментом, Національним банком) стало зрозумілим, що в Україні не проведено правильного розмежування між визначеннями дочірньої компанії і філії. Концепція «незмінного заснування» (для цілей оподаткування, згідно з вимогами OECD) хибно порівнюється із концепцією дочірньої компанії.

Таким чином, рекомендується прийняти акти українського законодавства, що містять положення стосовно створення іноземних компаній.

Довкілля

Оскільки положення директиви 2004/35/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 квітня 2004 р. щодо екологічного зобов'язання запобігання та відшкодування екологічної шкоди тільки частково враховані у національному законодавстві потребують врахування окремі її положення. Зокрема це стосується визначення екологічної шкоди, яка директивою визначається як:

- a) пряма або непряма шкода водному середовищу, що регулюється законодавством Співтовариства щодо управління водними ресурсами;
- b) пряма або непряма шкода видам або місцям розповсюдження, що захищаються на рівні Співтовариства директивою щодо птахів 1979 р. та директивою про місця проживання 1992 р.;
- c) пряме або непряме забруднення землі, що створює суттєву загрозу здоров'ю людей.

Принцип "забруднювач платить", що є основою цієї директиви повинен враховуватися у всіх актах національного законодавства України. Транскордонне забруднення, у свою чергу, повинне регулюватися відповідними конвенціями та двосторонніми міжнародними угодами.

Енергетика

В рамках продовження виконання цілі 2.5 (6) ПД Україна – ЄС щодо розгляду можливості участі України у Європейській енергетичній програмі (Intelligent Energy-Europe Programme), умовою участі у якій є наявність регіонального або національного агентства з питань ефективного використання енергоресурсів (ЄС може взяти на себе фінансування 50% внутрішніх витрат таких агентств упродовж 3-х років) та відповідної правової бази, а також системи її імплементації (моніторинг якої здійснюватиметься Агентством з питань енергетики ЄС). Саме тому пропонується посилити роль Національного агентства з питань ефективного використання енергоресурсів та створити його регіональні представництва.

У ПЗАЗ 2008 окрему увагу доцільно було би звернути на розробку концепції функціонування та розвитку ринку електроенергетики в Україні відповідно до енергетичного законодавства ЄС та останніх політичних ініціатив у цій сфері на європейському рівні. У цьому контексті вже запущено проект розвитку гідроенергетики в рамках фінансованої Світовим банком Програми реформування енергетичного сектору України. Це потребуватиме змін у відповідному сегменті законодавства. Ці зміни будуть пов'язані з адаптацією та широкою діяльністю, пов'язаною з оцінкою регуляторного впливу. Зазначена адаптація стосуватиметься не лише законів, але й вторинного законодавства. Також прийняття рекомендацій УСТЕ щодо здійснення транскордонної торгівлі дозволить найкращим чином визначити галузі адаптації законодавства у секторі енергетики.

Ще одним пріоритетом ПЗАЗ 2008 може стати ціль 2.6 (12) ПД Україна – ЄС в контексті забезпечення ядерної безпеки та поводження з радіоактивними відходами. Положення директиви 96/49/ЄС Ради лише частково інкорпоровані до українського законодавства, однак

питання транспортування небезпечних продуктів через територію України повинні бути повною мірою відображені у національному законодавстві. Стратегія поводження з радіоактивними відходами буде інтенсивно обговорюватися в ході переговорів про нову базову угоду, а тому потребуватиме термінового внесення змін до чинного законодавства. Ці законодавчі норми будуть надзвичайно важливими, а стратегія поводження з ядерними відходами покращить оцінку виконання стандартів та якості законодавства в цілому.

ПЗАЗ 2008 повинен також враховувати ціль 2.5 (8) щодо прогресу у галузі енергетичних мереж, зокрема в контексті покращення роботи та скорочення втрат мереж (нафти, газу, електроенергії). Таким чином, пропонується передбачити заходи спрямовані на забезпечення прозорості регулювання тарифів на передачу та постачання енергії. Потрібно мати на увазі те, що у даному випадку потрібна не лише регуляторна практика, але й правова основа для відстеження необхідної інформації, виконання стандартів мережними компаніями, та встановлення систем інформування споживачів.

ЄС має достатній досвід у регулюванні цієї сфери, а вирішення питання про доступ до цього сектору ринку дозволить процесу адаптації законодавства стати більш практичним, а також бути корисним для кінцевих споживачів та інших учасників ринку в Україні. Ця ціль також повинна охоплювати безпеку, якість та надійне функціонування цього ринку.

Ціль 2.5 (9) ПД Україна – ЄС щодо транзиту природного газу, а саме покращення роботи, безпеки та захищеності газотранспортної системи є предметом підвищеної зацікавленості усіх залучених до цього процесу сторін – України, ЄС та Росії, особливо в умовах проведення переговорів щодо нової базової угоди. Європейська енергетична хартія є важливим аргументом у встановленні прозорих процедур газопостачання, але положення директив та правил ЄС є зобов'язальними для сторони ЄС, а тому є орієнтирами для проведення адаптації у ПЗАЗ 2008. Адаптація положень щодо прозорості процедур постачання стане основою для поліпшення співробітництва.

На продовження виконання п. 2.5 (11) ПД Україна – ЄС щодо прогресу в ефективності використання енергії та відновлювальних джерел енергії пропонується зосередити увагу на прийнятті Стратегії енергетичної ефективності та відповідної державної програми, які повинні орієнтуватися на збільшення ефективності використання, збереження та покращення постачання. В даній ситуації існує необхідність у впровадженні відповідного правового регулювання вже на початкових стадіях, що, у свою чергу, полегшить оцінку регуляторного впливу.

У цьому ж контексті є важливим прийняття Закону України «Про ефективне використання енергоресурсів», з відповідною оцінкою регуляторного впливу його проекту згідно з досягнутими показниками, а також закону «Про енергетичний аудит», як важливого заходу для покращення ефективності у державному та приватному будівництві в умовах швидкого розвитку цього сектору економіки та активізації на ринку нерухомості.

4. ВРАХОВАНІ ПРІОРИТЕТИ ЩОДО ЯКИХ ІСНУЄ НЕПЕВНІСТЬ, ЩО НАЦІОНАЛЬНІ ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧАТЬ ВІДПОВІДНІСТЬ ЗАКОНОДАВСТВУ ЄС

Прийнятий 7 березня 2007 року ПЗАЗ 2007 враховує цілу низку актів законодавства ЄС. Однак, по-перше, сумнівно, що такий обсяг роботи з адаптації законодавства може бути виконано до кінця 2007р. По-друге, в Плані не вказано, чи метою України є повна чи часткова відповідність законодавству ЄС. По-третє, завжди існує ризик хибного трактування.

Заглиблюючись у оцінку, що буде зроблено в кінці 2007 року, деякі пріоритети ПЗАЗ 2007. повинні бути відстрочені чи переглянуті у ПЗАЗ 2008.

Вони можуть включати наступне:

Законодавство про компанії

Пріоритети, передбачені цілями 2.2 (2) ПД Україна – ЄС (усунення суперечностей між чинним Господарським та Цивільним кодексами) і 2.2 (5) щодо прийняття нового Закону «Про акціонерні товариства» повинні бути виконані у 2007р. Більше того, ПЗАЗ 2007 передбачає прийняття закону про товариства з обмеженою відповідальністю.

Очікується, що в національній правовій базі буде досягнуто відповідності законодавству ЄС. Аналіз, що буде зроблено після подання остаточних варіантів законопроектів до Верховної Ради, покаже обсяг роботи на 2008 рік.

Законодавство про банкрутство

Законодавство про банкрутство є пріоритетною сферою у ПЗАЗ 2007. Видається, що основною метою цієї ініціативи є запровадження положень щодо міжнародних аспектів процедур визнання банкрутом. Передбачений п.2.3.2 (1) ПД Україна – ЄС не заходить так далеко. Основним питанням є належне функціонування чинного законодавства.

Конкурентне право та державна допомога

Деякі заходи, передбачені у ПЗАЗ 2007 можуть слугувати для досягнення цілей, передбачених п.2.3.5 (2) та 2.3.5 (3) ПД Україна – ЄС. Реалістичними є очікування прийняття правил процедури для імплементації національного антитрестового законодавства. І навпаки, питання державної допомоги є більш чутливими, особливо коли мова заходить про визначення поняття державної допомоги. На рівні СOT і ЄС тільки повна відповідність визначень є прийнятною.

Право інтелектуальної та промислової власності (IPR)

Значним чином законодавство ЄС щодо IPR, визначене як пріоритетне у Білій книзі країн Центральної та Східної Європи (торгові марки та авторське право), вже відображено в українському законодавстві. Крім цього, у ПЗАЗ 2007 включено також інші заходи щодо законодавства ЄС у сфері прав на сорти рослин. Можливо, у ПЗАЗ 008 Україна можна було би зробити ще один крок вперед щодо інших питань, визначених як «пріоритетні для етапу I» у Білій книзі для країн ЦСЄ: топографії напівпровідників, комп'ютерні програми. Варто продовжувати адаптацію у наступних сферах: авторське право щодо супутникових трансляцій, зазначення географічного походження та свідоцтво про особливі властивості для сільськогосподарських продуктів, зразків, баз даних. Наголошуємо, що зосередитись слід на ефективному захисті IPR з метою забезпечення «рівня захисту, що відповідає захисту у ЄС» (п.2.3.5 (4) ПД Україна – ЄС).

Трудове право, охорона здоров'я та безпека праці, соціальний захист

Пріоритети ПД Україна – ЄС, передбачені п.2.1 (11) і 2.2. (6) стосуються застосування статті 51 УПС. Немає конкретних цілей, які потрібно досягти за обмежений період.

Певний обсяг роботи було зроблено у цих сферах, а також передбачено ряд заходів у ПЗАЗ 2007 (охорона здоров'я та безпека праці, робочий час і т.д.). Однак, в більшості випадків відповідні акти законодавства ЄС не імplementовано. Іноді існує невідповідність у дефініціях, іноді відсутні ключові положення.

Рекомендуємо відповідно переглянути національну правову базу.

Непряме оподаткування

ПЗАЗ 2007 передбачає суттєве запозичення положень законодавства щодо ПДВ та акцизних зборів (ставки, звільнення від сплати тощо). Ціль, передбачена п.2.3.5 (1) ПД Україна – ЄС передбачає скромніші результати: ефективність законодавства (питання відшкодування ПДВ) і усунення дискримінації на імпорт (прийняття та дотримання законодавства про ПДВ і акцизні збори, сумісного з нормами УПС і СОТ). Рекомендуємо звернути увагу на давні питання функціонування чинного законодавства перед підготовкою нових положень.

Інші сфери

ПЗАЗ 2007 визначає низку правових заходів у сфері вільного руху товарів (Старий підхід). Ця амбіційна програма включає наступні сектори:

- Косметична продукція
- Окремі моделі транспортних засобів (автомобілі/трейлери, сільськогосподарські та лісогосподарські трактори)⁶
- М'які засоби
- Лікарські препарати

З метою підтримки надання фінансових послуг між Україною і ЄС, ПЗАЗ 2007 має на меті вдосконалення регуляторної бази в руслі *acquis communautaire*.

Залежно від результатів, досягнутих у 2007р., ПЗАЗ 2008 скоріш за все заповнить прогалини між національним законодавством і законодавством ЄС у відповідних сферах.

***

З огляду на той факт, що подальший процес концептуалізації заходів щодо адаптації законодавства у 2008 році є, за оцінкою Проекту, неможливим без оцінки стану виконання заходів ПЗАЗ 2007 та заходів щодо виконання у 2007 році Плану дій Україна – ЄС, UEPLAC готовий надалі тісно співпрацювати з Державним департаментом з питань адаптації законодавства та іншими своїми партнерами щодо вироблення спільного узгодженого підходу до формулювання завдань та визначення конкретних заходів процесу адаптації законодавства України до *acquis communautaire*.

---

⁶ Припускаємо, що процес адаптації не має на меті запозичення положень директив ЄС, однак, що більш суттєво для України, враховано положення Угоди Комісії з економічних питань для Європи ООН (UN/ECE) щодо міжнародної технічної гармонізації у автомобільній сфері і Глобальна Угода 1998р. (ECE/TRANS/132), де активну участь бере ЄС.